

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z powództwa T. L.
przeciwko P. "[...]" Spółce Akcyjnej w P.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 marca 2014 r.,
skarg kasacyjnych powoda i strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego –
Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P.
z dnia 1 lipca 2013 r., sygn. akt VI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych,**
- 2. koszty postępowania kasacyjnego wzajemnie między
stronami znosi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2013 r., VI Pa [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. w sprawie z powództwa T. L. przeciwko P. "[...]" Spółce Akcyjnej w P. o przywrócenie do pracy oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 5 listopada 2012 r., IV P 389/07, na mocy którego zasądzone od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 34.312,68 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę.

Od wyroku Sądu Okręgowego obie strony wywiodły skargi kasacyjne. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zmianę wyroku

Sądu pierwszej instancji przez uwzględnienie powództwa i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu o przywróceniu powoda do pracy oraz o zasądzenie kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód uzasadnił powołaniem się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne "w przedmiocie zastosowanej przez Sąd Okręgowy (...) wykładni normy art. 32 ustawy z dn. 23.05.1991 r. o związkach zawodowych w związku z art. 8 k.p., art. 52 § 2 k.p. w związku z art. 8 k.p., art. 45 § 3 w związku z art. 56 § 2 k.p.". Ponadto – w ocenie powoda – skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania wskutek "naruszenia norm art. 42 ust. 4 Konstytucji RP oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a także nie spełnienia przez uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w P. wymogów określonych normą art. 328 § 2 k.p.c. co uniemożliwia w pełni kontrolę kasacyjną prawidłowości stanowiska Sądu II instancji oraz naruszenia przez ten Sąd norm art. 330 § 1 k.p.c. i 382 k.p.c."

Strona pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w zakresie oddalającym jej apelację i wniosła o uchylenie w tej części wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie w powyższym zakresie wyroku Sądu Okręgowego i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana uzasadniła powołaniem się na potrzebę rozstrzygnięcia występujących w sprawie istotnych zagadnień prawnych: 1) "czy w przypadku dokonania doręczenia oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia, na domowy adres pracownika (znajdujący się w aktach osobowych) i odebraniu tego oświadczenia przez domownika – osobę bliską pracownika (jego żonę) z zastrzeżeniem, że pracownik jest nieobecny pod tym adresem w dniu doręczenia przesyłki, można uznać, że doszło do rozpoczęcia biegu terminu, o którym mowa w art. 264 § 2 k.p.", 2) "czy w przypadku faktycznego niezamieszkiwania przez pracownika pod adresem podanym pracodawcy jako adres zamieszkania i adres do korespondencji, pracownik jest zobowiązany do zaktualizowania swojego

miejsca zamieszkania i podania pracodawcy aktualnego adresu do korespondencji, w szczególności w obliczu zawieszenia pracownika w wykonywaniu obowiązków i prowadzeniu postępowania wyjaśniającego dotyczącego naruszeń obowiązków pracowniczych, czy pracownik który nie zaktualizował swojego miejsca zamieszkania i adresu do korespondencji może z tego tytułu wywodzić dla siebie korzystne skutki prawne i powoływać się następnie na zarzut doręczenia przesyłki na nieaktualny adres", 3) "czy w przypadku uznania, że pozew o przywrócenie do pracy złożony przez wieloletniego pracownika sprawującego funkcję Przewodniczącego Związków Zawodowych i korzystającego z profesjonalnego pełnomocnika, został wniesiony po terminie, dopuszczalne jest traktowanie pozwu jako wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia tegoż pozwu, czy w takim przypadku pozew traktowany jednocześnie jako wniosek o przywrócenie terminu winien zostać wniesiony z zachowaniem 7 dniowego terminu, o którym mowa w art. 265 § 2 k.p.", 4) "czy w przypadku potraktowania przez Sąd pozwu wniesionego po terminie jako jednoczesnego wniosku o przywrócenie terminu, zastosowanie ma art. 130 § 1 k.p.c. w zakresie wezwania strony do uzupełnienia pozwu o podanie okoliczności uzasadniające przywrócenie terminu do wniesienia pozwu".

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda strona pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, względnie o jej oddalenie, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Obie strony twierdzą, że wniesione przez nich skargi powinny zostać rozpoznane z uwagi na potrzebę rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych związanych z wykładnią powołanych przepisów prawa materialnego. Tego poglądu Sąd Najwyższy jednak nie podziela, wobec czego wskazane okoliczności nie mogą przesądzać o rzeczywistej potrzebie przyjęcia skarg do rozpoznania. W orzecznictwie

Sądu Najwyższego wyjaśniano wielokrotnie, kiedy przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania może nastąpić z uwagi na występujące w niej istotne zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości. Chodzi o przypadki, gdy określony przepis prawa nie doczekał się wykładni, bądź jest ona niejednolita (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231 oraz z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Nie występuje natomiast potrzeba wykładni przepisu (istotne zagadnienie prawne), jeżeli jego interpretacja jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez sąd drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 436 oraz z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205).

Problemy prawne związane z wykładnią art. 264 i 265 k.p., na które strona pozwana powołała się we wniosku o rozpoznanie skargi, były wielokrotnie analizowane w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, które w tym względzie jest jednolite (utrwalone). W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy ustalił, że powód dopiero w dniu 2 sierpnia 2007 r. mógł realnie zapoznać się z treścią oświadczenia pozwanego pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia i to ustalenie jest wiążące w postępowaniu kasacyjnym stosownie do art. 398¹³ § 2 k.p.c. Dlatego Sąd Okręgowy przyjął, że dopiero od tej daty biegł 14-dniowy termin, o którym mowa w art. 264 § 2 k.p. a skoro pozew został złożony w dniu 16 sierpnia 2007 r., to został wniesiony w terminie ustawowym, bez konieczności jego przywracania. Ponieważ pozew w sprawie został wniesiony w terminie ustawowym (co wynika z przyjętych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych), to rozstrzyganie przez Sąd Najwyższy kwestii prawnych dotyczących przywrócenia uchybionego terminu (art. 265 k.p.) jest bezprzedmiotowe. Nie stanowi bowiem istotnego zagadnienia prawnego (potrzeby wykładni przepisów) uzasadniającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przedstawienie problemu prawnego, którego wyjaśnienie nie miałoby znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Co do argumentów za przyjęciem skargi kasacyjnej przedstawionych przez powoda, to nie zachodzi konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego związanego z wykładnią art. 8 k.p. w związku z art. 32 ustawy o związkach zawodowych, głównie z tej przyczyny, że art. 8 k.p. należy do kategorii przepisów zawierających klauzule generalne (zwroty niedookreślone). Wobec tego zastosowanie tego przepisu jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych i nie jest możliwa taka wykładnia art. 8 k.p., która zawierałaby swoiste "wytyczne" w jakich (kazuistycznych) sytuacjach sąd powszechny miałby uwzględnić albo nie uwzględnić zarzuty dotyczące sprzeczności żądania pracownika z art. 8 k.p., także pracownika szczególnie chronionego (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283 oraz z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 252/08, LEX nr 736733 i z dnia 17 lutego 2012 r., III PK 70/11, LEX nr 1215290). Bezzasadne jest powołanie się powoda na potrzebę "rozważenia naruszenia normy art. 42 ust. 3 Konstytucji RP" w kontekście tego, czy zaskarżony wyrok "nie narusza zasady niewinności". Przepis art. 11 k.p.c. powoduje związanie sądu cywilnego (sądu pracy) jedynie ustaleniami skazującego wyroku wydanego przez sąd karny. Ustalenia wyroku uniewinniającego nie wiążą więc w postępowaniu cywilnym, w którym nie obowiązuje domniemanie niewinności (przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1998 r., I PKN 498/98, OSNAPiUS 2000 nr 3, poz. 104 i z dnia 30 listopada 2000 r., II UKN 96/00, OSNAPiUS 2002 nr 14, poz. 338). Chociaż powód w procesie karnym został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstwa związanego z niedopełnieniem obowiązków służbowych (narażeniem pozwanego pracodawcy na szkody materialne), to Sąd orzekający w sprawie cywilnej mógł poczynić samodzielnie ustalenia, zgodnie z którymi powód dopuścił się nieprawidłowości przez zaniechanie sporządzania pisemnych zleceń na naprawę pojazdów oraz akceptowanie faktur VAT z tytułu zakupu części samochodowych i usług serwisowych stwierdzających stan niezgodny z rzeczywistością.

Z powołanych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił odmówić przyjęcia do rozpoznania obydwu skarg kasacyjnych i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na mocy art. 100 k.p.c.

